

Bli medlem!

byggnads.se/bli-medlem

Håll koll på

***dina rättigheter
som lärling***

BYGGNADS

Välkommen till arbetslivet!

Äntligen dags att börja jobba. Och precis som att skyddskläder är ett måste på bygget, är ett medlemskap i facket en självklarhet när du ska ut och jobba.

Du vet väl att du har rättigheter enligt lag och avtal? När något krånglar på jobbet, om du till exempel inte får rätt lön eller villkor hjälper vi dig.

Välkommen som medlem i **Byggnads!**

Viktigt för dig som lärling

Lärling är du som gått klart en yrkesutbildning på gymnasiet, under en vuxenutbildning eller en arbetsmarknadsutbildning, men ännu inte fått yrkesbevis.

Du kan också göra hela din yrkesutbildning på ett företag. Du kallas då **företagslärling**.

Ska du sommarjobba?

Mer info på: byggnads.se/sommarjobb

Facket är på din sida

Byggnads är fackförbundet för dig som är eller ska bli byggnadsarbetare.

Byggnads jobbar för **bättre löner och säkrare arbetsmiljö**. Med oss får du stöd, råd och försäkringar.

Tillsammans är vi redan fler än **100 000** starka, stolta och trygga **medlemmar**.

Tillsammans jobbar vi i Byggnads för att alla medlemmar ska ha:

- **högsta** möjliga lön
- **bästa** möjliga arbetsmiljö
- **trygga** anställningar
- **utveckling** i arbetet

Acceptera aldrig villkor lägre än de som står i kollektivavtalet.

Viktigt!

- **Din arbetsgivare får inte** sparka dig för att du går med i facket.
- **Du har laglig rätt** att vara medlem i facket.
- **Du behöver inte** berätta för chefen om du inte vill.

Vad är ett kollektivavtal?

Ett kollektivavtal är en överenskommelse mellan Byggnads och arbetsgivarna. Här finns reglerna för bland annat lön, arbetstid och arbetsmiljö.

Kollektivavtalet kommer inte av sig självt. Det är vi som förhandlar fram det med arbetsgivarna – staten lägger sig inte i. Ju fler medlemmar vi är, desto bättre villkor kan vi få.

Om inte kollektivavtal finns?

Vissa företag har inte kollektivavtal. Då gäller inte reglerna. Fråga din chef om det finns, eller ring oss.

Om kollektivavtal inte finns så är det vår uppgift att **försöka få till ett.**

Löner

Lönerna beror på flera olika saker, till exempel om du har yrkesbevis eller inte. Men generellt gäller **lika lön för lika arbete** inom arbetslaget.

Vår huvudlöneform är prestationslön, som kallas ackordslön. Men du kan också ha tidlön.

En genomsnittlig lön i byggbranschen 2023 ligger på ungefär **215 kronor** i timmen. Men du kan tjäna både mer eller mindre än detta.

Kontakta Byggnads i din region om du har frågor kring din lön.

Några saker du bör känna till

- För att din tid som lärling ska räknas måste företaget du jobbar på ha **kollektivavtal**.
- Om du inte har yrkesbevis får du inte **lika hög lön** som om du har yrkesbevis.
- Du ska ha en **handledare** på företaget under din tid som lärling.
- När du anställs som lärling ska du få ett skriftligt **anställningsavtal**.

Kollektivavtalet ger

- **Reseersättning:**
Bil: enligt kollektivavtal.
Kollektivtrafik: 1/20 av priset för månadskortet per arbetsdag.
- **Semesterersättning:** 13,0 – 13,2 %
- **Avtalspension:** 5,7 - 6,2% av lönen (arbetsgivaren betalar in extra till pensionen).
- **Arbetstidsförkortning:**
40 timmar per år med lön (ledighet utöver semester).
- **Löneförhöjningar** varje år.
- **Sjuklön** från andra dagen om du är sjuk (enligt lagen).
- **Traktamente** när du jobbar och bor på annan ort.

- **Ett bra boende** när du jobbar och bor på annan ort.
- **Försäkringar** om du är sjuk eller skadar dig på jobbet.
- **Helglön:** ledigt med lön när en helgdag inträffar på en vardag.
- **Permission:** betald ledighet vid speciella tillfällen.

För att du ska kunna tillgodogöra dig tiden som lärling och få ett **yrkesbevis** måste företaget du är på ha kollektivavtal.

Kontakta din **region** så kan de berätta om arbetsgivaren har tecknat avtal eller inte.

Anställningar

När du anställs som lärling ska ett skriftligt **anställningsavtal** upprättas. Din lärlingsanställning ska i första hand vara en tillsvidareanställning, men kan inledas med en provanställning.

Dina anställningsvillkor finns reglerade i det **kollektivavtal** som gäller på din arbetsplats. De specifika reglerna om lärlingsfrågor finns i det så kallade yrkesutbildningsavtalen, som finns i varje kollektivavtal.

*OBS! Du ska få ett **anställningsavtal** när du börjar. Varje månad ska du få ett **lönebesked**. När du slutar ska du få ett **arbetsgivarintyg**. Spara dem!*

Arbetstider

- Ordinarie arbetstid: **40 timmar i veckan** – 8 timmar per dag.
- Du ska få **ersättning för övertidsarbete** om du jobbar mer än 40 timmar i veckan.
- Du ska få tillägg för **obekväm arbetstid (OB)** om du jobbar tidig morgon/kväll, natt eller helg.
- Du kan normalt **aldrig bli tvingad** att jobba övertid eller natt.
- Du ska få **raster** under arbetsdagen.
- Du har rätt till **25 semesterdagar** per år.

Uppsägning

Du kan bara bli uppsagd på grund av arbetsbrist eller personliga skäl.

- **Företaget kan inte bara säga upp och avsluta din anställning.** Uppsägningstiden är minst en månad om du är tillsvidareanställd eller 14 dagar om du är provanställd.
- Om du är medlem i Byggnads måste arbetsgivaren **förhandla med oss först.** Normalt gäller att den som anställts senast får lämna först.
- Säger du upp dig själv har du uppsägningstid på en månad.
- Om du är provanställd kan du säga upp dig och sluta samma dag.

Arbetsmiljö och säkerhet

Jobbar du med eller ser något som är farligt? Leta efter våra **skyddsombud med gröna hjälmar**.

Finns inget skyddsombud på din arbetsplats kan du ringa oss och få kontakt med ett av våra **regionala skyddsombud**.

- Arbetsgivaren ska stå för **arbetskläder, skyddsskor och skyddsutrustning**.
- Det ska alltid finnas **personalutrymmen** med toa, dusch och plats att äta.
- **Sanera aldrig asbest** och andra farliga material utan skyddsutrustning och utbildning.

Bli medlem!

Om något krånglar eller om arbetsgivaren inte följer kollektivavtalet kan vi bara hjälpa dig om du är medlem.

Bli medlem:

byggnads.se/bli-medlem

A-kassan

Kom ihåg att gå med i a-kassan också. Skulle du bli arbetslös kan a-kassan betala dig upp till 80 procent av din tidigare lön.

byggnadsakassa.se

Som medlem får du

- Råd, stöd och förhandlingshjälp.
- Möjlighet att ansöka om rättshjälp.
- Vi hjälper dig att förstå vad som står i avtalen.
- Extra försäkringar om du skadar dig eller blir sjuk.
- Fackliga utbildningar.
- Kontakter och ett stort nätverk i branschen.
- Möjlighet att påverka både Byggnads och din arbetsplats.
- Medlemskort laddat med förmåner och rabatter.
- Billigare medlemskap i a-kassan.
- Prenumeration på tidningen Byggnadsarbetaren.

Kontakta Byggnads

All viktig information finns på
byggnads.se

Mer om dina rättigheter som lärling på
byggnads.se/larling

***Stöd och rådgivning
till dig som är medlem***

Byggnads medlemscenter

010-601 10 00

info@byggnads.se

BLI FACKLIGT MEDVETEN!
PÅFARTEN

STÄRK DIG MED EN
UTBILDNING!

byggnads.se/pafarten

Tillsammans är vi starka, stolta och trygga!

Byggnads är fackföreningen för dig som är eller utbildar dig till byggnadsarbetare.

Vi står upp för varandra och tillsammans kan vi förhandla fram bättre löner, arbetsvillkor och arbetsmiljö.

Du behövs - bli medlem!